

Íslenska - atriðalisti fyrir 9. bekk.

Prófið byggist á *stafsetningu og málfræði* úr lotunum ásamt ólesnum texta með spurningum (lesskilningur) og stuttri ritun. Til þess að ná góðum árangri á prófinu er nauðsynlegt að fara **vel** yfir loturnar.

- ❖ Námsefnið sem þið notið við undirbúninginn eru fyrsta og önnur lota, munið eftir glósunum fremst í lotunum, glósumnar ykkar, Málfinnur, Skrifinnur og Mályrkja (málfræðin).

Orðflokkar

Aðalflokkar

Fallorð (fallbeygjast) Sagnorð (tíðbeygjast) Smáorð (óbeygjanleg)

Undirflokkar

Nafnorð, lýsingarorð, töluorð Atviksorð, forsetningar, greinir, fornöfn. samtengingar, upphrópanir nafnháttarmerki.

Nafnorð

- ✓ Þau eru með eða án **greinis**.
Dæmi:
- ✓ Þau beygjast í **öllum föllum**
Dæmi:
Þau skiptast í **eintölu** og **fleirtölu**
Dæmi:
- ✓ Sum nafnorð eru eingöngu **eintöluorð**
Dæmi: Skrifaðu fjögur orð
- ✓ Sum nafnorð eru eingöngu **fleirtöluorð**
Dæmi: Skrifaðu fjögur orð
- ✓ Þau skiptast í þrjú **kyn**
Dæmi:
- ✓ Þau skiptast í **sérnöfn** og **samnöfn**
Dæmi:
- ✓ Þau eru ýmist **hlutstæð** eða **óhlutstæð**

Dæmi:

- ✓ Þau hafa **veika** beygingu

Dæmi:

- ✓ Þau hafa **sterka** beygingu

Dæmi:

- ✓ **Stofninn** finnst í kk eintölu þolfalli, hjálparorðið er **um**

Dæmi:

- ✓ **Kenniföll**

Dæmi:

Aðalfall

Dæmi:

- ✓ **Aukafall**

Dæmi:

Lýsingarorð

- ✓ Þau **stigbreytast**

Dæmi:

- ✓ Þau beygjast í **öllum kynjum**

Dæmi:

- ✓ Þau eru í **eintölu** eða **fleirtölu**

Dæmi:

- ✓ Þau eru **veik**

Dæmi:

- ✓ Þau eru **sterk**

Dæmi:

- ✓ Þau fallbeygjast (**sambeygjast**) með nafnorði

Dæmi:

- ✓ **Stofninn** finnst í kvk. nf. Hjálparorðið er hún er

Dæmi:

Töluorð

- ✓ Þau skiptast í **frumtölur** og **raðtölur**

Dæmi:

- ✓ Þau **fallbeygjast** með nafnorðum, lýsingarorðum og fornöfnum

Dæmi:

Fornöfn

Fornöfn skiptast í fimm undirflokkka. Þá þarf ekki að kunna utanað en gott er að lesa þá yfir til að geta greint hvað er fornafn.

- ✓ Fornafnaflokkarnir eru: _____

- ✓ Þau geta skipst eftir kynjum
Dæmi:
- ✓ Þau geta skiptst í eintölu eða fleirtölu
Dæmi:
- ✓ Þau geta fallbeygst
Dæmi:
Munið ÁSAPÓE

Smáorð

Smáorð eru orð sem hvorki fallbeygjast né tíðbeygjast. Undantekning er að einstaka atviksorð stigbreytast og einstaka stýra falli.

Smáorðaflokkarnir eru fimm þeir eru:

- ✓ **Forsetningar**, þær stýra falli og valda því að fallorð stendur í aukafalli (fallstjórnandi).
Dæmi um þf:
Dæmi um þgf:
Dæmi um ef:
Dæmi um Þf og Þgf
- ✓ **Atviksorð** segja til um hvar, hvenær, hvernig og hve oft eitthvað gerist
Dæmi:
- ✓ Fáein stigbreytast
Dæmi:
- ✓ **Samtengingar** eru smáorð sem tengja saman einstök orð eða setningar
Dæmi:
- ✓ Samtengingar skiptast í aðaltengingar og aukatengingar
Aðaltengingar eru:
Dæmi um aukatengingar:
- ✓ **Upphrópanir** eru smáorð sem jafngilda oft heilli setningu
Dæmi:
- ✓ **Nafnháttarmerki** er aðeins eitt orð, að, á undan sögn í nafnhætti
Dæmi:

Ýmis atriði

✓ **Stafrófsröð**

Dæmi:

✓ **Atkvæði**

Dæmi:

✓ **Samheiti**

Dæmi:

✓ **Andheiti**

Dæmi

✓ **Hlutstæð orð**

Dæmi:

✓ **Óhlutstæð orð**

Dæmi:

✓ **Bein ræða** kallast það þegar eitthvað er tekið orðrétt upp eftir einhverjum

Dæmi:

✓ **Óbein ræða** er það þegar sagt er frá því að einhver hafi sagt eitthvað

Dæmi:

Gangi ykkur vel, kveðja Jóhanna.